

Zahraniční projekty k měření využívání online informačních zdrojů

Barbora Katolická
Univerzitní knihovna ZČU v Plzni

Obsah

- Význam měření využívání EIZ
- Měření využívání EIZ ve světě
 - nejvýznamnější zahraniční projekty
- Projekt COUNTER
 - cíl projektu
 - současný stav
 - typy reportů
 - aktuální přehled vydavatelů
 - další vývoj
 - přínos projektu

Význam měření využívání EIZ

- zpětná vazba o využití vkládaných finančních prostředků
- podklad pro finanční plánování, analýzu trhu
- nástroj pro zjišťování informačních potřeb
- podklad pro rozhodování o prodloužení licencí
- reakce na statistické ukazatele:
 - zvýšená propagace a reklama
 - zkvalitnění informační výchovy

Měření využívání EIZ ve světě

Nejvýznamnější zahraniční projekty

- sledování využívání online přístupných IZ
- obecné problémy:
 - statistická data neporovnatelná
 - v nevhodných formátech
 - nízká vypovídací schopnost
- nejvýznamnější zahraniční projekty:
 - ICOLC Guidelines for Statistical Measures of usage of Web-based Information Resource (<http://www.library.yale.edu/consortia/2001webstats.htm>)
 - ARL E-metrics project (<http://www.arl.org/stats/newmeas/emetrics/index.html>)
 - NISO Standard Z39.7 (<http://www.niso.org>)
 - COUNTER (<http://www.projectcounter.org>)

COUNTER

Cíl projektu

- mezinárodní projekt zaměřený na vytvoření standardu pro měření využívání online informačních zdrojů, na tvorbu a poskytování důvěryhodných, konzistentních a kompatibilních statistik
- COUNTER Code of Practice:
 - jednoznačná definice požadavků na data pro vytváření a dodávání statistik
 - usnadnění záznamu, výměny a interpretace dat o využívání online informačních zdrojů
- pravidelné informace a zprávy o průběhu řešení projektu:
<http://www.projectcounter.org>

COUNTER

Současný stav

- **1.verze COUNTER - Code of Practice (CoP)**
- platnost: prosinec 2002 - prosinec 2004
- statistické reporty online časopisů a databází (odděleně)
- definice datových položek, komunikačních a výstupních formátů, metody a frekvence doručování výstupních reportů, požadavků pro audit
- statistické reporty: .csv, .xls soubory
- výstupy 1x měsíčně, dostupno přes www rozhraní, ochrana heslem
- dostupnost reportů za aktuální kalendářní rok + předcházející roky
- pro zveřejnění nutný souhlas individuálních uživatelů, konsorcií a jejich členských institucí
- vydavatelé „Counter-compliant“ uvedeni na www stránkách projektu
- od ledna 2004 statistiky auditovány

COUNTER

Typy reportů

- Specifikace typu statistických reportů dle 1.verze COUNTER CoP:
- **Journal Report 1 (JR1)** - Number of Successful Full-text Articles Requests by Month and Journal – statistiky o využívání online časopisů
- **Journal Report 2 (JR2)** - Turnaways by Month and Journal – statistiky o využívání online časopisů, ke kterým je nastaven uživatelský model přístupu jako maximální počet současně pracujících uživatelů
- **Database Report 1 (DB1)** - Total Searches and Sessions by Month and Database – statistiky o využívání databáze
- **Database Report 2(DB2)** - Turnaways by Month and Database – statistiky o využívání databáze, ke které je nastaven uživatelský model přístupu jako maximální počet současně pracujících uživatelů
- **Database Report 3 (DB3)** - Total Searches and Sessions by Month and Service – statistiky o využívání služby

COUNTER CoP

Report JR1

Journal Report 1 (JR1) - Number of Successful Full-text Articles Requests by Month and Journal - statistiky o využívání online časopisů:

	Print ISSN	Online ISSN	Jan - 01	Feb - 01	Mar - 01	Calendar YTD
Total for all journals			6637	8732	7550	45897
Journal of AA	1212-3131	3225-3123	456	521	665	4532
Journal of BB	9821-3361	2312-8751	203	251	275	3465
Journal of CC	2464-2121	0154-1521	0	0	0	0
Journal of DD	5355-5444	0165-5542	203	251	275	2978

COUNTER CoP

Report JR2

Journal Report 2 (JR2) - Turnaways by Month and Journal - statistiky o využívání online časopisů, ke kterým je nastaven uživatelský model přístupu jako maximální počet současně pracujících uživatelů:

	Print ISSN	Online ISSN	Page Type	Jan - 01	Feb - 01	Mar - 01	Calendar YTD
Total Full-text Turnaways for all Journals				453	233	318	4765
Journal of AA	1212-3131	3225-3123	Full text Turnaways	23	40	12	342
Journal of BB	9821-3361	2312-8751	Full text Turnaways	18	20	16	287

COUNTER CoP

Report DB1

Database Report 1 (DB1) - Total Searches and Sessions by Month and Database – statistiky o využívání databází

		Jan - 01	Feb - 01	Mar - 01	Calendar YTD
Database AA	Searches Run	2322	2520	2742	29878
Database AA	Sessions	1821	1929	2211	27654
Database BB	Searches Run	3466	3210	4459	36543
Database BB	Sessions	1987	2200	2544	24209

COUNTER CoP

Report DB2

Database Report 2(DB2) - Turnaways by Month and Database – statistiky o využívání databází , ke kterým je nastaven uživatelský model přístupu jako maximální počet současně pracujících uživatelů

		Jan - 01	Feb - 01	Mar - 01	Calendar YTD
Total Database Record Turnaways for all Databases	Database Record Turnaways	453	233	318	2435
Database AA	Database Record Turnaways	23	40	12	60
Database BB	Database Record Turnaways	18	20	16	82

COUNTER CoP

Report DB3

Database Report 3 (DB3) - Total Searches and Sessions by Month and Service – statistiky o celkovém využívání služby

		Jan - 01	Feb - 01	Mar - 01	Calendar YTD
Total for Service	Searches Run	16567	18643	20987	80654
Total for Service	Sessions	12007	12677	13003	65487

Aktuální přehled vydavatelů splňujících COUNTER-CoP

- ACS Publications
- Allen Press
- Annual Reviews
- Atypon Systems
- BioOne
- Blackwell Publishing
- BMJ Publishing Group
- EBSCO Publishing
- Elsevier - ScienceDirect
- Emerald Group Publishing
- Extenza
- Geological Society of America
- HighWire Press
- Ingenta
- ISI
- MetaPress
- Nature Publishing Group
- Oxford University Press
- Portland Press
- Project MUSE
- ProQuest Information & Learning
- Public Library of Science
- Swets Blackwell
- Thomson Learning/Gale
- Wiley

COUNTER

Další vývoj projektu

- příprava 2.verze COUNTER Code of Practice
- platnost od ledna 2005
- detailnější úroveň výstupů
 - rozlišení: abstrakt, plný text (HTML,PDF), obsah, reference
 - sledování až do úrovně článků z časopisů
- rozšíření sledování statistik i na e-book, referenční práce a další typy dokumentů
- COUNTER CoP - otevřený systém, pro rozvoj důležitá zpětná vazba od knihoven a od vydavatelů

COUNTER

Přínos projektu

- jednotná mezinárodně uznávaná metodika tvorby a generování konzistentních a kompatibilních statistik o využívání online IZ
- možnost porovnávání statistik o využití online IZ od různých vydavatelů a usnadnění rozhodnutí o výběru IZ
- možnost efektivního plánování dalšího financování EIZ